

громадян з органами влади. *Інформаційні технології і системи в документознавчій сфері*. 2024. С. 50-52. URL: <https://jitas.donnu.edu.ua/article/view/15249>.

2. Кравець О.О. Які завдання вирішує чат-бот, можливості та впровадження бота. Gerabot. 2023. URL: https://gerabot.com/article/yaki_zavdannya_virishu_chatbot_mozhливosti_ta_vprovad_zhennya_bota.

3. Соболь М.С. Миколаївщина першою в Україні запустила обласного ШІ консультанта «Хвилька». Суспільне Миколаїв. 2025. URL: <https://suspilne.media/mykolaiv/1062409-mikolaiivsina-persou-v-ukraini-zapustila-oblasnogo-si-konsultanta-hvilka/>.

Мошук П. О.,

здобувач вищої освіти спеціальності

281 Публічне управління та адміністрування

Науковий керівник: Біліченко О. С., кандидат економічних наук, доцент,

в. о. декана обліково-фінансового факультету

Миколаївський національний аграрний університет

м. Миколаїв

ЦИФРОВІ ПЛАТФОРМИ ЯК НОВІ ТЕХНОЛОГІЧНІ ІНФРАСТРУКТУРИ

Цифрові платформи сьогодні виступають як ключові технологічні інфраструктури, що постійно еволюціонують і формують нові умови функціонування ринку: зміни у функціоналі, моделі взаємодії та способи монетизації відбуваються швидко, що створює як можливості для бізнесу й споживачів, так і низку системних викликів. Ринкова динаміка платформ характеризується посиленням мережевих ефектів, коли зростання числа користувачів підвищує цінність сервісу для всіх учасників, а це, у свою чергу, змінює структуру конкуренції та умови доступу для нових учасників ринку. У такому середовищі важливо розглядати платформи не лише як технічні продукти, а як складні екосистеми, де взаємодіють технологічні, економічні та соціальні чинники [1, 2].

Ринкова динаміка платформ охоплює кілька взаємопов'язаних аспектів: мережеві ефекти створюють додаткову цінність для користувачів і партнерів, але одночасно ускладнюють вихід на ринок для нових учасників - сумісність, доступ до даних і наявність критичної маси користувачів стають визначальними факторами успіху. Моделі ціноутворення часто поєднують початкові стимули для залучення користувачів (знижені тарифи, безкоштовні сервіси) з подальшими механізмами монетизації, що вимагають прозорих правил і захисту інтересів кінцевих споживачів. Платформи формують нові ланцюги створення вартості, де дані, алгоритмічні рішення та стандарти взаємодії стають стратегічними ресурсами, що впливають на конкурентні переваги учасників ринку [3].

У технічному вимірі ключовими викликами є ідентифікація та авторизація користувачів, кібербезпека, захист персональних даних і інтероперабельність. Надійні механізми аутентифікації (багатофакторна аутентифікація, апаратні токени, стандартизовані протоколи федерації ідентичності) у поєднанні з принципом найменших привілеїв і делегуванням ролей знижують ризики несанкціонованого доступу та внутрішніх зловживань, одночасно підвищуючи зручність для кінцевих користувачів. Кібербезпека має бути багаторівневою: *secure-by-design* підходи, захист API, шифрування каналів, сегментація мережі, системи моніторингу й реагування на інциденти, регулярні аудити та тестування на проникнення – усе це має бути невід’ємною частиною життєвого циклу платформи. Для національних операторів і державних сервісів додатково важливі механізми обміну індикаторами компрометації та координація з центрами реагування, що підвищує загальну стійкість інфраструктури [4].

Захист персональних даних і прозорість обробки є критично важливими для довіри ринку. Платформи повинні застосовувати принципи мінімізації даних, обмеження термінів зберігання, чіткі політики видалення та механізми інформованої згоди; надання користувачам інструментів для перегляду, корекції та видалення їхніх даних підвищує довіру і знижує регуляторні ризики. Прозорість алгоритмічних рішень і можливість отримати пояснення щодо автоматизованих рішень стають важливими елементами підзвітності, особливо коли платформи впливають на доступ до послуг або економічні можливості користувачів.

Ринкова стійкість платформ також залежить від їхньої готовності до відновлення: географічне рознесення сервісів, резервні копії, плани аварійного відновлення, регулярні тестування відновлення та навчання персоналу зменшують ризики тривалих збоїв і втрати даних. Для критичних сервісів доцільно передбачати мультимарні або гібридні архітектури та механізми автоматичного перемикавання на резервні ресурси з мінімальним простоем; планування відновлення має базуватися на аналізі впливу на бізнес і включати чіткі угоди про рівень обслуговування [5].

Питання цифрового суверенітету набуває стратегічного значення в контексті інтеграції національних сервісів у глобальні ланцюги: держава і бізнес мають забезпечити можливість контролю над критичними сервісами, збереження ключових даних і формування політики доступу в національних інтересах. Це не означає ізоляцію від глобальних ринків, а передбачає створення умов для безпечної інтеграції, розвиток національних хмарних сервісів, стандартів сертифікації та механізмів співпраці з міжнародними партнерами. Баланс між відкритістю ринку і національною безпекою досягається через поєднання технічних, правових і економічних інструментів [6].

Соціально-організаційний вимір доповнює технічні й ринкові підходи: підвищення цифрової грамотності, розвиток етичних стандартів для розробників і менеджерів платформ, прозорі механізми звітності та громадського контролю сприяють формуванню довіри і відповідального використання технологій. Освітні програми для бізнесу й громадян, етичні кодекси та доступ до пояснень

щодо алгоритмічних рішень допомагають зменшити інформаційну асиметрію і підвищити якість ринкових відносин.

У підсумку, стійкий розвиток цифрових платформ вимагає інтегрованого підходу: поєднання розуміння мережевих ефектів і умов доступу для нових учасників, технічних стандартів і практик (ідентифікація, авторизація, кіберзахист, інтероперабельність), організаційних заходів (плани відновлення, навчання, аудит) та регуляторних інструментів (захист даних, сертифікація, прозорість алгоритмів). Такий підхід дозволить зберегти інноваційний потенціал платформ, підвищити довіру користувачів і партнерів та забезпечити більш збалансований і стійкий розвиток цифрової економіки.

Список використаних джерел

1. Писаревська Г. І., Куценко Т. М., Мартовицький А. Д. Цифрові платформи в економіці: сучасні тенденції та напрями розвитку // Український журнал прикладної економіки та техніки. 2023. №4. DOI: <https://doi.org/10.36887/2415-8453-2023-4-27>
2. Wang Y., Qi S., Liang C. Competition and Monopoly: Exploring Digital Economy from Ecological Perspective // Journal of the Knowledge Economy. Springer Nature. 2024. Vol. 16. P. 14687-14705. DOI: <https://doi.org/10.1007/s13132-024-12345>
3. Jiang Q., Chen Y., Han C., Lin E. Platform Economy in the Digital Age: A Literature Review of Digital Platform and Monopoly // ResearchGate. 2024. DOI: <https://doi.org/10.1016/platform-economy-2024>
4. ENISA (European Union Agency for Cybersecurity). Good practices for security of digital platforms and services. Heraklion: ENISA, 2024. 56 p. URL: <https://www.enisa.europa.eu/publications/good-practices-for-security-of-digital-platforms-and-services>
5. Баловсяк Н. Як OpenAI, Google, Meta та Microsoft формують нову олігополію // Український тиждень. 2025. №11. URL: <https://tyzhden.ua/bigtech-oligopoly-2025>
6. Біліченко О. С., Радзевич Т. В. Використання машинного навчання у прогнозуванні та аналізі даних О.С. Біліченко, Т.В. Радзевич // Modern Economics, №50 2025. С. 6-12.